

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ได้แยกเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 กล่าวถึงประชากรที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 2 กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และตอนที่ 3 กล่าวถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 75 ศูนย์ มีสมาชิกทั้งสิ้น 7,653 คน

กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คำนวณจากสูตร (อ้างในบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2527 : 63)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของประชากรเท่ากับ .05 ได้ขนาดตัวอย่างประชากร

380 คน

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างอำเภอมา 6 อำเภอ จากทั้งหมด 12 อำเภอ โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย
2. สุ่มตัวอย่างศูนย์เยาวชนจากอำเภอที่สุ่มได้อำเภอละ 2 ศูนย์ โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย
3. สุ่มตัวอย่างสมาชิกศูนย์เยาวชนจากศูนย์เยาวชนที่สุ่มได้ โดยแบ่งตามสัดส่วนประชากร ใช้การสุ่มอย่างง่ายจากบัญชีรายชื่อของสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล โดยเขียนหมายเลขของสมาชิกทั้งหมดในแต่ละศูนย์ แล้วหยิบสลากให้ได้จำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ ซึ่งคิดจากจำนวน 420 คน

ตารางที่ 1 รายชื่อศูนย์เยาวชนในแต่ละอำเภอ และจำนวนสมาชิกในจังหวัดปราจีนบุรี

อำเภอ	ชื่อศูนย์เยาวชน	จำนวนสมาชิก
เมือง	ดงขี้เหล็ก	50
	เนินหอม	55
	ไม้เค็ด	61
	ดงพระราม	75
	บางเดชะ	41
	โนนหอม	58
	โคกไม้ลาย	72
	วัดโบสถ์	53
	รอบเมือง	65

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	ชื่อศูนย์เยาวชน	จำนวนสมาชิก
	ท่างาม	78
	บางสมบูรณ์	79
	บ้านพระ	51
บ้านสร้าง	บางแดน	75
	บางกระเบา	78
	บางยาง	83
	บ้านสร้าง	65
	บางขาม	54
	บางปลาร้า	74
	กระทู้มั่ว	133
	บางเตย	128
	บางหลวง	95
โคกปีบ	โคกไทย	85
	โคกปีบ	93
	ไผ่ชะลูด	67
	คู้ลำพัน	87
	หัวหว้า	83
	ดงกระทงขาม	94

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	ชื่อศูนย์เยาวชน	จำนวนสมาชิก
ศรีมหาโพธิ์	ศรีมหาโพธิ์	75
	สัมพันธ	81
	หนองโพรง	63
	ท่าตุม	98
	บ้านทม	85
	หาดบาง	77
ประจันตคาม	คำโตนด	113
	โพธิ์งาม	75
	เกาะลอย	89
	บ้านหอย	93
	บ้านแสง	71
	ดงบัว	91
	ปู่ฝ้าย	87
	หนองแก้ว	125
ประจันตคาม	110	
กบินทร์บุรี	บ้านนา	113
	ปอดตอง	121
	เขาไม้แก้ว	119
	เมืองเก่า	97

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	ชื่อศูนย์เยาวชน	จำนวนสมาชิก
	วังตะเคียน	110
	วังท่าช้าง	87
	นาแถม	102
นาดี	ทุ่งโพธิ์	125
	นาดี	135
	แก่งดินสอ	157
สระแก้ว	โคกปี่ฆ้อง	157
	สระแก้ว	143
	พระเพลิง	149
	ท่าเกษม	151
	หนองบอน	53
	สระขวัญ	85
	หนังหว่า	79
	ศาลาลำดวน	78
วังน้ำเย็น	วังสมบูรณ์	127
	คลองหินปูน	119
	วังใหม่	133
	วังน้ำเย็น	157

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	ชื่อศูนย์เยาวชน	จำนวนสมาชิก
วัฒนานคร	แซร์อ้อ	159
	หนองแวง	143
	โนนหมากแก้ว	123
	หนองตะเคียนบอน	153
อรัญประเทศ	เมืองไผ่	135
	ฝากห้วย	154
	คลองข้ามจันทร์	157
	ผ่านศึก	148
ตาพระยา	หนองม่วง	155
	หนองแวง	143
	ทับราช	147
	รวม	7,653

ตารางที่ 2 รายชื่ออำเภอ และศูนย์เยาวชน ที่ได้จากการสุ่มจำนวนประชากรและจำนวน
กลุ่มตัวอย่างของแต่ละศูนย์

อำเภอ	ศูนย์เยาวชน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมือง	ท่างาม	78	27
	ดงพระราม	75	26
บ้านสร้าง	บางเตย	128	45
	กระทู้มั่ว	133	47
ประจันตคาม	ดงบัว	91	32
	หนองแก้ว	125	44
โคกบึง	ไผ่ชะลูด	63	22
	คูลำพัน	87	31
วัดนานคร	แซร์อ้อ	159	56
	โนนหมากแก้ง	123	43
สระแก้ว	ศาลาลำดวน	78	27
	หนองบอน	53	20
รวม		1193	420

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 420 ชุด ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 395 ชุด
คิดเป็น 94.04 % ของแบบสอบถามทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่าง ๆ ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้

2. ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเยาวชน การจัดตั้งศูนย์เยาวชน และขั้นตอนต่าง ๆ ตลอดจนศึกษาถึงบทบาทและกิจกรรมของศูนย์เยาวชน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับภูมิหลังบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว การเป็นกรรมการศูนย์เยาวชน การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และระยะเวลาการเป็นสมาชิกของศูนย์เยาวชน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของศูนย์เยาวชน เป็นแบบถูกผิด ประกอบด้วยข้อความ 25 ข้อ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ประสงค์ ดังนี้

ตอนที่ 3 เป็นข้อความเกี่ยวกับความคาดหวัง ในประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล ประกอบด้วยข้อความ 10 ข้อ เป็นคำถามที่มีคำตอบแบบประมาณค่า ดังนี้

คาดหวังในข้อความนั้นมากที่สุด	ให้คะแนน 5
คาดหวังในข้อความนั้นมาก	ให้คะแนน 4
คาดหวังในข้อความนั้นปานกลาง	ให้คะแนน 3

คาดหวังในข้อความนั้นน้อย ให้คะแนน 2

คาดหวังในข้อความนั้นน้อยที่สุด ให้คะแนน 1

ตอนที่ 4 เป็นข้อความเกี่ยวกับการเข้าร่วมในกิจกรรมของเยาวชนประกอบด้วยข้อความ 18 ข้อ ลักษณะของข้อความนี้เป็นแบบประมาณค่า โดยพิจารณาจากความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม แล้วให้คะแนนมากน้อยตามลำดับดังนี้ คือ

เข้าร่วมทุกครั้ง ให้คะแนน 4

เข้าร่วมบ่อยครั้ง ให้คะแนน 3

เข้าร่วมนาน ๆ ครั้ง ให้คะแนน 2

ไม่เข้าร่วมเลย ให้คะแนน 1

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้น โดยศึกษาข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมในกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับศูนย์เยาวชน
2. นำโครงร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่าน อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจแก้ไขทางด้านเนื้อหา ภาษา และสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม ให้ชัดเจนและเข้าใจยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 คน ที่เห็นว่าข้อความแต่ละข้อมีความหมาย
3. ปรับปรุงเนื้อหาของแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับเนื้อหา และข้อความบางข้อของตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4
4. นำแบบสอบถามชุดที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลอง (try out) ใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจริง โดยเลือกกลุ่มเยาวชนตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
5. นำแบบสอบถามไปคำนวณหาความเที่ยง

การคำนวณหาความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 2

แบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของศูนย์เยาวชน วิเคราะห์ความเที่ยงโดยใช้สูตรครูดเตอร์ และริชาร์ดสัน สูตร KR 20

สูตร

$$\text{KR 20 } r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right\}$$

เมื่อ K = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

p = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง

q = สัดส่วนของคนที่ตอบแต่ละข้อผิด

$\sum pq$ = ผลรวมของ pq ของทุก ๆ ข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยง .75

การคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4

แบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับ และข้อความเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของเยาวชน เป็นแบบสอบถามลักษณะประเมินค่าหาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - coefficient) ของคอนบาช เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม (ประคอง กรวรรณสุต, 2528)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right\}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } \infty &= \text{ค่าความคงที่ภายในที่ใช้ประมาณความเที่ยงของแบบสอบถาม} \\ \sum S^2_1 &= \text{ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ} \\ S^2_x &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด} \\ n &= \text{จำนวนข้อในแบบสอบถาม} \end{aligned}$$

ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยง .71

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากพัฒนาการจังหวัด โดยให้ออกหนังสือไปยังพัฒนาการอำเภอ ช่วยประชุมนัดหมายสมาชิกศูนย์เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอ เพื่อผู้วิจัยได้ชี้แจงวิธีการทำแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับสมาชิก เฉพาะที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดูจากรายชื่อที่ได้จากการสุ่ม หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ให้เวลาในการทำแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลในทันที โดยใช้เวลาในการทำแบบสอบถาม 45 นาที ทำเช่นนี้ทุกศูนย์เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน 2530 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2536 และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์รวมทั้งสิ้น 395 ฉบับ จากแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 420 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.04

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้เน้นความถี่แล้วหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ โดยพิจารณาจากความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในรอบ 1 ปี แล้วให้คะแนนมากน้อยมากลำดับดังนี้

มากกว่า 11 ครั้ง	ให้คะแนน	4
6-11 ครั้ง	ให้คะแนน	3
1-5 ครั้ง	ให้คะแนน	2
ไม่เคย	ให้คะแนน	1

แล้วจำแนกเป็นระดับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ดังนี้

สูงกว่าร้อยละ 75 ระดับการติดต่อบ่อยครั้ง คะแนนมากกว่า 18

ร้อยละ 50-75 ระดับการติดต่อบางครั้ง คะแนน 13-18

ต่ำกว่าร้อยละ 50 ระดับการติดต่อนาน ๆ ครั้ง คะแนนต่ำกว่า 13

แบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของศูนย์เยาวชน จำนวน 25 ข้อ ซึ่งตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วจำแนกเป็นระดับความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์เป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ดังนี้

สูงกว่าร้อยละ 79 ระดับความรู้ความเข้าใจสูง คะแนนสูงกว่า 20

ร้อยละ 60-79 ระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง คะแนน 15-20

ต่ำกว่าร้อยละ 60 ระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ คะแนนต่ำกว่า 15

แบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 10 ข้อ เป็นข้อความในลักษณะประมาณค่า

คาดหวังในข้อความนั้นมากที่สุด	ให้คะแนน	5
คาดหวังในข้อความนั้นมาก	ให้คะแนน	4
คาดหวังในข้อความนั้นปานกลาง	ให้คะแนน	3
คาดหวังในข้อความนั้นน้อย	ให้คะแนน	2
คาดหวังในข้อความนั้นน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

แล้วจำแนกเป็นระดับความคาดหวังมาก ปานกลาง น้อย โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ

ดังนี้

สูงกว่าร้อยละ 75	ระดับความคาดหวังมาก	คะแนนมากกว่า 37
ร้อยละ 50-75	ระดับความคาดหวังปานกลาง	คะแนน 24-37
ต่ำกว่าร้อยละ 50	ระดับความคาดหวังน้อย	คะแนน 10-23

แบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นข้อความเกี่ยวกับการเข้าร่วมในกิจกรรมของเยาวชน ประกอบด้วยข้อความ 18 ข้อ ลักษณะของความเป็นแบบประมาณค่า โดยพิจารณาจากความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม แล้วให้คะแนนมากน้อยตามลำดับดังนี้คือ

เข้าร่วมทุกครั้ง	ให้คะแนน 4
เข้าร่วมบ่อยครั้ง	ให้คะแนน 3
เข้าร่วมนาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน 2
ไม่เข้าร่วม	ให้คะแนน 1

แล้วจำแนกเป็นระดับการเข้าร่วมในกิจกรรม สูง ปานกลาง ต่ำ โดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ คะแนนดังนี้

สูงกว่าร้อยละ 75	ระดับการเข้าร่วมในกิจกรรมสูง	คะแนนมากกว่า 54
ร้อยละ 50-75	ระดับการเข้าร่วมในกิจกรรมปานกลาง	คะแนน 37-54
ต่ำกว่าร้อยละ 50	ระดับการเข้าร่วมในกิจกรรมต่ำ	คะแนนต่ำกว่า 36

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับภูมิหลังของสมาชิกศูนย์เยาวชน ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัว การเป็นกรรมการศูนย์ฯ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การเป็นกรรมการกลุ่มทางสังคม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชน ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับ ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของศูนย์เยาวชน วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษากับพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์เยาวชนโดยใช้ค่าไคสแควร์

$$\chi^2 = \frac{\sum (f_o - f_e)^2}{f_e}$$

f_o = ความถี่ที่ปฏิบัติจริง

f_e = ความถี่ที่คาดหวัง

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

df = $(r-1) (c-1)$